

Una nova cultura de l'energia pública

Jordi Bigues. Abril 2023

Estudis i Projectes pels municipis - Amep

Associació de Municipis i Entitats per l'Energia Pública

Una nova cultura de l'energia pública

Abril 2023

AMEP

**Associació de Municipis i Entitats per
una Energia Pública**

J·B

Una nova cultura de l'energia pública
SUMARI

Una nova cultura de l'energia pública

Tòpics i falsedats de la distribució elèctrica

MAPA i GUIA

de la distribució i comercialització de
L'ELECTRICITAT a CATALUNYA

**Empreses generadores, distribuïdores i comercialitzadores
municipals i arrelades al territori**

MAPA i GUIA

De l'electricitat municipal a Catalunya

**Empreses municipals de distribució,
comercialització i generació elèctrica**

MAPA i GUIA

**Cooperatives locals de distribució,
comercialització i generació elèctrica pública al
País Valencià**

ANNEX

Manifest per una nova cultura de l'energia

Una nova cultura de l'energia pública

El mes de març de 2005 es va presentar a Barcelona el *Manifest per una Nova Cultura de l'Energia* (2005) de Greenpeace, Ecologistes en Acció de Catalunya i Eurosolar. En ell s'inclouen 20 demandes a la Generalitat de Catalunya i 10 propostes per avançar cap un model energètic sostenible. Aleshores estava en discussió el Pla Energètic de Catalunya 2006-2015. La seva lectura, divuit anys després, ens permet veure com aleshores no es parlava de la transició energètica ni l'emergència climàtica, ni del deute climàtic i ecològic amb els països del Sud, de la sobirania energètica ni tampoc es donava resposta als emergents excuses retòriques per mantenir i justificar el model actual: l'economia falsament circular, la falsa *neutralitat* de diòxid de carboni o el creixement falsament sostenible.

Els documents sobre les noves cultures (de l'aigua, el territori, de l'alimentació, del litoral...) sintetitzen els reptes i els canvis que caldria introduir a la percepció social dels conflictes amb les aportacions dels moviments socials reactius, els experts crítics donant llum a propostes proactives transversals intentant aconseguir l'acord de sectors diferents.

Potser el document que comentem no va ser el fruit d'un procés suficientment participatiu ni inclusiu, però va permetre ordenar propostes, més enllà de l'oposició dels efectes directes i indirectes de les plantes generadores d'electricitat i energia. La importància del transport i la distribució no estan presents, el deute climàtic i l'emergència climàtica tampoc.

Segons el document «està demostrat que amb el màxim aprofitament de les tecnologies d'eficiència energètica es podria duplicar el Producte Interior Brut amb la meitat o menys de l'energia que ara es consumeix amb aquesta mateixa finalitat (fet conegut com Factor 4, i fins i tot el Factor 10).»

«S'ha de poder assolir un sistema energètic sostenible basat en una Nova Cultura de l'energia que sigui econòmicament eficaç, socialment equitatiu, ecològicament sa, i culturalment acceptable.; un sistema lliure per complert del perill que suposa l'energia nuclear i la malaltissa dependència dels combustibles fòssils.»

Una de les propostes era «El desplegament dels mitjans informatius i formatius necessaris perquè amb data límit del 2010, la ciutadania de Catalunya disposi dels mitjans que li permetin entendre les implicacions ecològiques, econòmiques, socials i culturals de la producció i el consum d'energia al nostre país, amb que assoliria la necessària alfabetització energètica.» L'analfabetisme continua. Molta gent no sap encara ni d'on procedeix l'electricitat ni quin paper podem tenir la ciutadania al respecte. Sols l'11% dels usuaris diuen entendre completament la factura de l'electricitat.

Al document es proposava «La realització de Plans d'Acció Energètica locals en totes les entitats territorials (vegueries, comarques, municipis, pobles, barris...).» Es demanava que tant el Pla d'Acció Energètica de Catalunya com els dels diferents àmbits territorials fessin seus set principis directores:

- >Una entitat reguladora del sistema elèctric completament independent i dotada amb suficients recursos.
- >Els preus del sistema elèctric han de ser del tot transparents i efectius quan al cost i no hi ha d'haver subvencions creuades des d'una part del sistema cap a una altra.
- >Les empreses de generació i de subministrament no han de tenir la propietat de la xarxa, ni cap interès econòmic en la seva gestió.

- >Tots els generadors d'electricitat han de tenir un accés just i no discriminatori a la xarxa.
- >La utilització de les xarxes de transport i distribució ha de tenir un preu d'acord amb els serveis que proveeix per manera d'evitar que es posin traves en la connexió a la xarxa de l'energia distribuïda.
- >S'ha de requerir a les empreses elèctriques per que realitzin anàlisis de cost-benefici, de forma que es permeti el desenvolupament de l'energia distribuïda en zones on els beneficis locals superin els costos de construcció o el reforçament de les noves instal·lacions de distribució.
- >El sistema elèctric ha d'estar subjecte a instruments basats en el mercat (per exemple el comerç d'emissions, la taxació de l'energia i els estàndards basats en la producció de forma) que reflecteixin les eficiències de conversió i internalitzin els costos ecològics de les conversions de l'energia.

El document tancava amb set drets i set deures:

El dret a saber l'origen de l'energia que cadascú fa servir

[Aquest dret el garanteix l'etiquetatge ambiental de la factura suprimit en determinats contractes]

El dret a conèixer els efectes comparatius dels diversos sistemes de subministrament d'energia

El dret a captar les fonts d'energia que es manifesten al lloc on es viu

El dret a generar la seva pròpia energia

El dret d'accés just a les xarxes

El dret a introduir a les xarxes l'energia generada in situ

El dret a una remuneració justa per a l'energia introduïda a les xarxes

I respecte els deures, molt relacionats amb l'alfabetització energètica...

La responsabilitat d'informar-se

La responsabilitat de demanar informació

La responsabilitat de generar l'energia amb les tecnologies de generació més eficients i més netes disponibles a l'abast, minimitzant els impactes sobre la biodiversitat local

La responsabilitat d'emprar les tecnologies d'ús final de l'energia més eficients i a l'abast

La responsabilitat d'emprar l'energia amb sentit comú i evitant el malbaratament de tota mena

La responsabilitat d'autolimitar-se en l'ús de qualsevol forma d'energia

La responsabilitat de ser solidari amb aquelles societats més desfavorides, tant pel que fa a la generació com a l'ús final de l'energia

És urgent disposar d'un nou redactat de la Nova cultura de l'energia pública. A més de la receptivitat al respecte, l'Associació de Municipis i Entitats per una Energia Pública (AMEP) podria promoure la seva redacció. En aquesta direcció les fitxes que hi ha a continuació podrien ajudar a aquesta alfabetització imprescindible per assolir els canvis de la transició energètica.

Jordi Bigues

<http://archivo-es.greenpeace.org/espana/PageFiles/182925/manifest-per-una-nova-cultura-2.pdf>

Com arriba l'electricitat a casa?

L'electricitat no pot ser emmagatzemada en grans quantitats. Ha de ser generada constantment, amb una certa pèrdua per dissipació durant el seu transport. L'electricitat, però, pot ser emmagatzemada en petites quantitats mitjançant les piles, les bateries i els acumuladors. Al marge de quina sigui la manera com s'hagi generat, l'electricitat s'aboca a una extensa i complexa xarxa de fils elèctrics per tal de distribuir-la entre tots els que n'han de fer ús.

La Xarxa de Transport i la de Distribució de l'electricitat o Sistema de Distribució d'Energia Elèctrica permet el seu transportat per línies d'alta tensió (transport), a la subestacions transformadores (distribució). Els Operadors del Sistema de Distribució (Distribution System Operator o DSO, en anglès), també anomenats distribuïdors d'electricitat que permeten fan possible la seva arribada als consumidors.

I. TRANSPORT. Red Eléctrica de España, Redeia

MAT, Molt Alta Tensió. De 300 kV fins a 800 kV. Aquestes tensions són molt utilitzades però no per dins de ciutats sinó com a medi de transport de llarg recorregut (entre la generació i ciutats molt allunyades): per exemple que es fes a el territori de l'Estat francès fins a Barcelona.

AT, Alta Tensió. De 50 kV, passant per 220 kV fins a 300 kV. Aquestes tensions són molt utilitzades però no per dins de ciutats sinó com a medi de transport de llarg recorregut (entre ciutats o pobles).

2. DISTRIBUCIÓ. ENDESA

MT, Mitjana tensió. D'1 kilovolt i fins a 50 kV. De 25-30 kV. Aquestes tensions són les més freqüents (sobretot la de 25 kV) i són les que passant per dins la ciutat (soterrades) per fer distribució d'una subestació elèctrica.

BT, Baixa tensió, igual o interior a 1kV d'electricitat alterna i igual o inferior a 1.500 V de corrent contínua. Fins el comptador inclos en que la tensió és de 125-220V a l'àmbit domèstic i de 3 a 30 kV a l'àmbit industrial.

3. Consum

La connexió de servei, a la part exterior de l'edifici, és un cable que va des de la xarxa elèctrica de la distribuïdora fins a la Caixa General de Protecció (CGP). Pot ser aèria (sobre la façana o en un pal), subterrània o mixta i és responsabilitat de la companyia distribuïdora.

La CGP és on arriba el cable que porta l'electricitat de la xarxa elèctrica i incorpora fusibles i un interruptor general amb l'objectiu de garantir la seguretat de la instal·lació. També té una funció de protecció davant de curtcircuits, sobrecàrregues o avaries.

Hi ha dos tipus de caixes de protecció, en funció del nombre de subministraments que protegeixen. La CGP és la que trobarem en comunitats veïnals i és comuna per a tots els subministraments. En canvi, si es tracta d'habitages aparellats o subministraments aïllats, trobarem la Caixa de protecció i mesura (CPM) on, a més també hi ha l'equip de mesura.

En edificis amb subministrament individual, Línia General d'Alimentació (LGA) és el cablejat que uneix la CGP amb l'equip de mesura. En edificis amb diversos subministraments, la LGA uneix la CGP amb la centralització de comptadors. Aquest cablejat subministra tota la potència elèctrica que demana l'edifici.

Per motius de seguretat, i d'acord amb la normativa vigent, per accedir a la CGP o a la LGA, caldrà contactar abans amb la distribuïdora. Aquesta indicarà si és necessari enviar personal tècnic propi o si pots contractar pel teu compte amb una empresa especialitzada perquè ho faci.

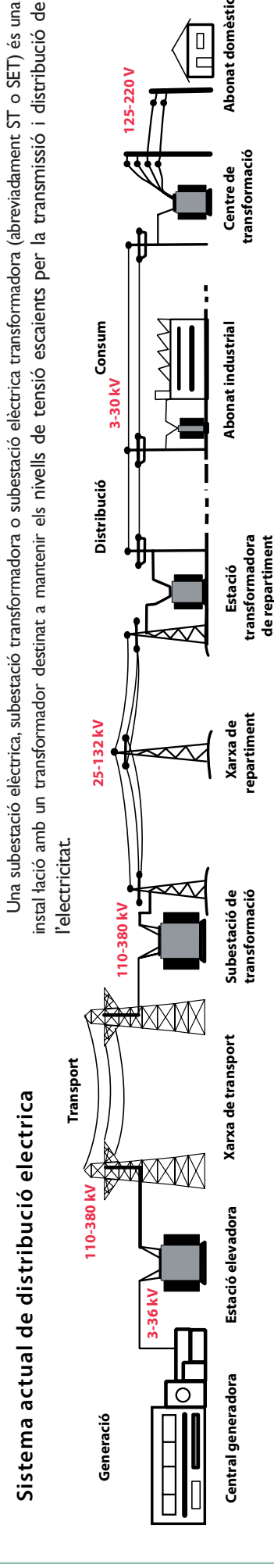
La centralització de comptadors és un espai únic en el qual es localitzen tots els comptadors d'un mateix edifici. És el més habitual en comunitats veïnals d'un mateix bloc de pisos, per exemple.

Per aconseguir el subministrament per part de la distribució elèctrica, l'habitatge o l'establiment ha de disposar del butlletí elèctric (CIE) i el butlletí blau o BRIE (Butlletí de Reconeixement d'Instal·lacions Elèctriques).

El butlletí elèctric o CIE certifica que la instal·lació elèctrica està en bon estat i compleix tots els requisits tècnics. És un sistema imprescindible per garantir que les instal·lacions elèctriques no suposen cap perill i són totalment segures.

El comptador de lloguer registra el consum i depèn de la companyia distribuïdora.

Sistema actual de distribució elèctrica

Una nova cultura de l'energia pública

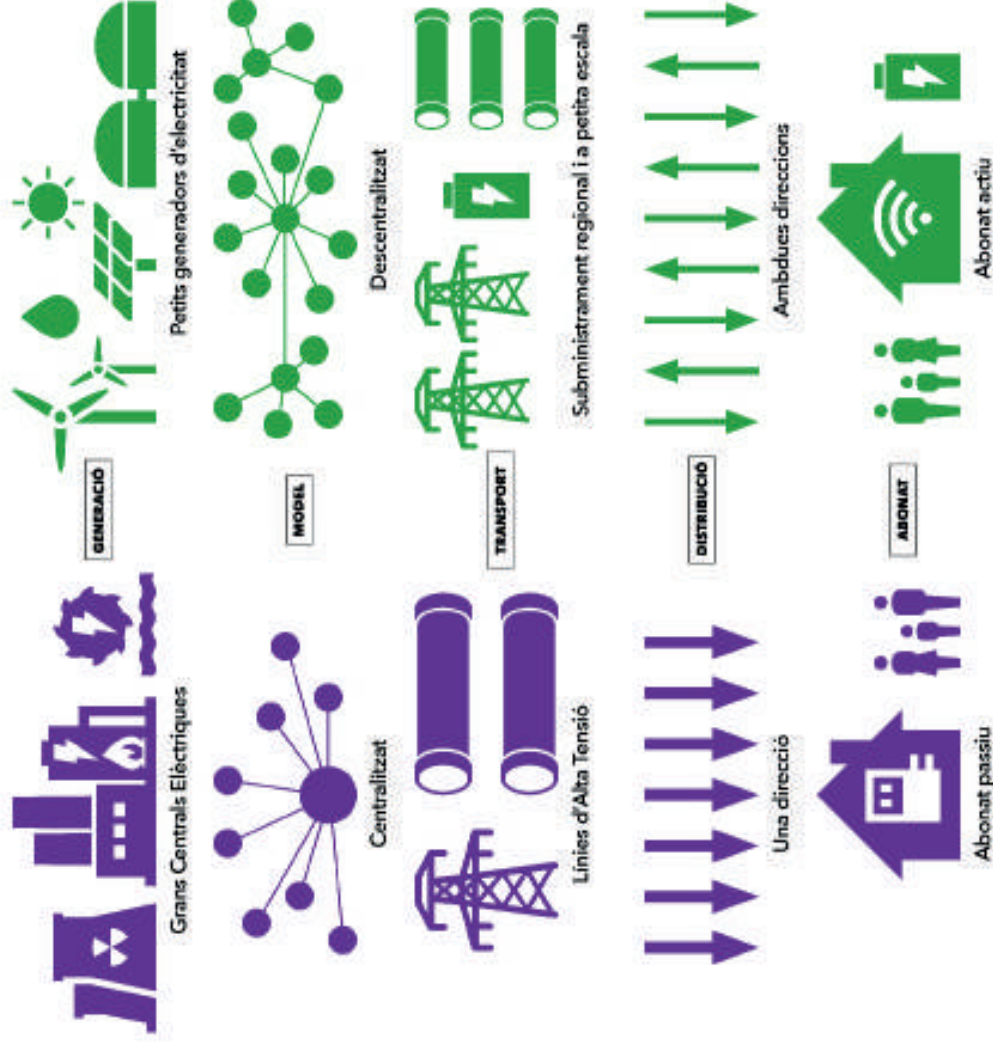
En pocs anys, res no serà igual. El model de generar i de consumir electricitat serà totalment diferent. La xarxa elèctrica no ha deixat d'evolucionar en les darreres dècades. L'esgotament dels combustibles fòssils i l'emergència climàtica urgeixen el desenvolupament de les energies renovables (hidràulica, eòlica, solar...).

Quins canvis podem impulsar?

1. Contractar l'electricitat amb comercialitzadores que ofereixen únicament electricitat renovable i reduir la potència contractada al consum real domèstic.
2. Generar electricitat a la teulada, el que s'anomena l'autoconsum fotovoltaic, la generació d'electricitat pel propi consum, a través de panells solars fotovoltaics. El sistema isolat és per consumir a l'instant o emmagatzemar-ho en bateries i reguladors solars per convertir la llum del Sol en electricitat, amb la mateixa tensió que la dels electrodomèstics.
3. El sistema de connexió a la xarxa permet abocar la que no es consumeix. Això permet disposar d'electricitat i descomptar, mitjançant la compensació diferida, l'electricitat aportada a la xarxa.
4. Podem formar part o impulsar comunitats energètiques i d'altres tipus. Podem ser particulars, entitats, administracions públiques i empreses organitzades en cooperatives o associacions s'organitzen de forma democràtica, oberta i participativa per a l'enfortiment i apoderament comunitari. L'objectiu és cooperar en la generació, la distribució del consum, l'emmagatzematge, el subministrament, l'agregació d'energia de fonts renovables o oferir

Passat, present i futur

PROSUMIDORS

Els prosumidors energètics som les persona i els col·lectius que produïm i consumim electricitat. El fenomen creixent de generació d'electricitat comunitària descentralitzada ha fet que las ciutadania esdevinguem prosumidors: que produïm i consumim electricitat renovable, especialment solar. Els prosumidors podem generar grans quantitats d'energia renovable i, en fer-ho, podem canviar el sistema energètic centralitzat.

Drets i deures energètics

El subministrament elèctric és un dret que garanteix l'exercici d'un conjunt de drets, associats al dret a l'habitatge, però no pot ser un dret gratuït com l'atenció sanitària o l'educació. És un dret regulat com un *servei públic*. Els deures energètics són fer-ne un bon ús, estalviar, augmentar l'eficiència, i no únicament consumir, sinó generar i esdevenir prosumidors.

Quins canvis podem impulsar?

Fa un segle, el 12 d'abril de 1924, el subministrament elèctric, l'aigua i el gas canalitzat passen a ser un servei públic, per primera vegada, mitjançant un Reial Decret. Amb aquest canvi ja no es considerava l'electricitat, l'aigua i el gas canalitzat com un producte comercial. Naixia una etapa diferent, no es podia dir nova, en les relacions entre les empreses elèctriques i les persones usuàries. Ara hem d'entendre el subministrament elèctric... Un servei comunitari.

Les lleis del mercat i les relacions contractuals quedaven supeditades a aquesta intervenció legislativa i normativa. Les empreses van quedar obligades a efectuar el subministrament a tothom que ho sol·licités, passant a ser un abonat. A més, el pagament s'efectuava als preus fixats en tarifes aprovades per l'administració pública.

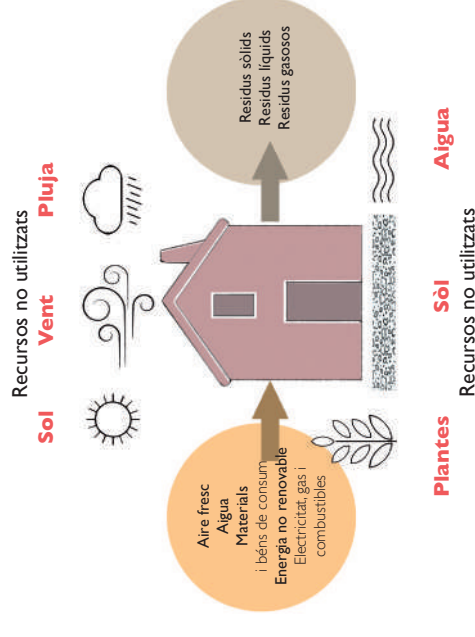
Va ser després de la Segona Guerra Mundial quan es va aprovar la Declaració Universal dels Drets Humans (1948), centrada amb els drets individuals. Amb posterioritat es van abordar els drets col·lectiu i els drets socials, garanties per la protecció dels drets individuals. Un d'aquests drets humans fonamentals és el dret a un habitatge digne i escaient. Com a tal s'entén un espai adequat, amb una seguretat adequada, amb una il·luminació, una ventilació, un equipament i un subministrament on poder-se aïllar, un habitatge proper al lloc de treball i amb els equipaments comunitaris bàsics.

➔ El dret a l'habitatge no és el dret a la propietat sinó a la seguretat residencial, ja sigui en condicions de lloguer, propietat, cessió o propietat compartida o pública.

➔ El dret a l'habitatge ha d'incloure el seu equipament i el seu subministrament. Per equipament entenem els mobiliari i el parament de cuina i neteja, els electrodomèstics (rentadora, nevera, cuina...), l'aigua calenta sanitària, la calefacció i la refrigeració.

➔ Per subministrament hem d'incloure l'electricitat, l'alimentació, la roba, el gas fòssil i l'aigua canalitzada. Aïtrament, una llar és un metabolisme que necessita serveis de recollida de residus sòlids (escombraries), residus líquids (clavegueram) i residus gasosos (xemeineies i ventilacions).

Fluxos d'entrada i sortida de recursos i residus

Font: Bettina Schaefer, 34 kg de CO₂, Barcelona, 2009.

7 drets

El dret a saber l'origen de l'energia que cadascú fa servir.

El dret a conèixer els efectes comparatius dels subministrament d'energia.

El dret a captar les fonts d'energia que es manifesten al lloc on es viu.

El dret a generar la seva pròpia energia

El dret d'accés just a les xarxes.

El dret a introduir a les xarxes l'energia generada in situ.

El dret a una remuneració justa per a l'energia introduïda a les xarxes.

7 deures

La responsabilitat d'informar-se.

La responsabilitat de demanar informació.

La responsabilitat de generar l'energia amb les tecnologies de generació més eficients i més netes disponibles a l'abast.

La responsabilitat d'emprar les tecnologies més eficients i a l'abast.

La responsabilitat d'emprar l'energia amb sentit comú i evitant el malbaratament.

La responsabilitat d'autolimitar-se.

La responsabilitat de ser solidari amb aquelles societats més desfavorides.

COM CALCULAR EL CONSUM INDIVIDUAL I DE LA LLAR

El consum mínim vital diari per persona és de 6 quilowatts diaris, segons un estudi de la Junta d'Extremadura. Una llar de 4 persones són 8.760 kWh anuals (inclou la calefacció, la refrigeració i l'aigua calenta sanitària escalfada amb electricitat). És a dir, cal sumar al consum d'electricitat el subministrament de gas fòssil canalitzat (per cuinar, escalfar aigua, calefacció...), el butano, el propà, el gasoil, i la llenya.

Podem calcular si aquesta estimació de consum és ajustada a la nostra llar. A la factura de la llum hi ha l'electricitat utilitzada durant el darrer any expressada en kWh totals. A la factura del gas no s'inclou aquesta dada i hem de sumar els kWh consumits de les darreres 6 factures.

La crisi climàtica global

“Per primera vegada en la història, l’activitat humana altera el clima del planeta sencer. En menys de dos segles els éssers humans hem augmentat la quantitat total de diòxid de carboni a l’atmosfera a causa de la crema de combustibles fòssils i de la destrucció de les selves. Si no reduïm l’emissió de gasos responsables de l’efecte hivernacle, el clima acollidor i estable en què es basa la nostra civilització serà un record del passat. Els efectes del canvi climàtic són catastròfics per a la nostra espècie.” AMEP

Els sectors econòmics emissors de gasos amb efecte d’hivernacle al món en %

10%	Deforestació tropical
6%	Edificació
3%	Residus
35%	Generació i consum energètic
18%	Producció industrial
14%	Transports
14%	Agricultura i ramaderia

420,99 ppm

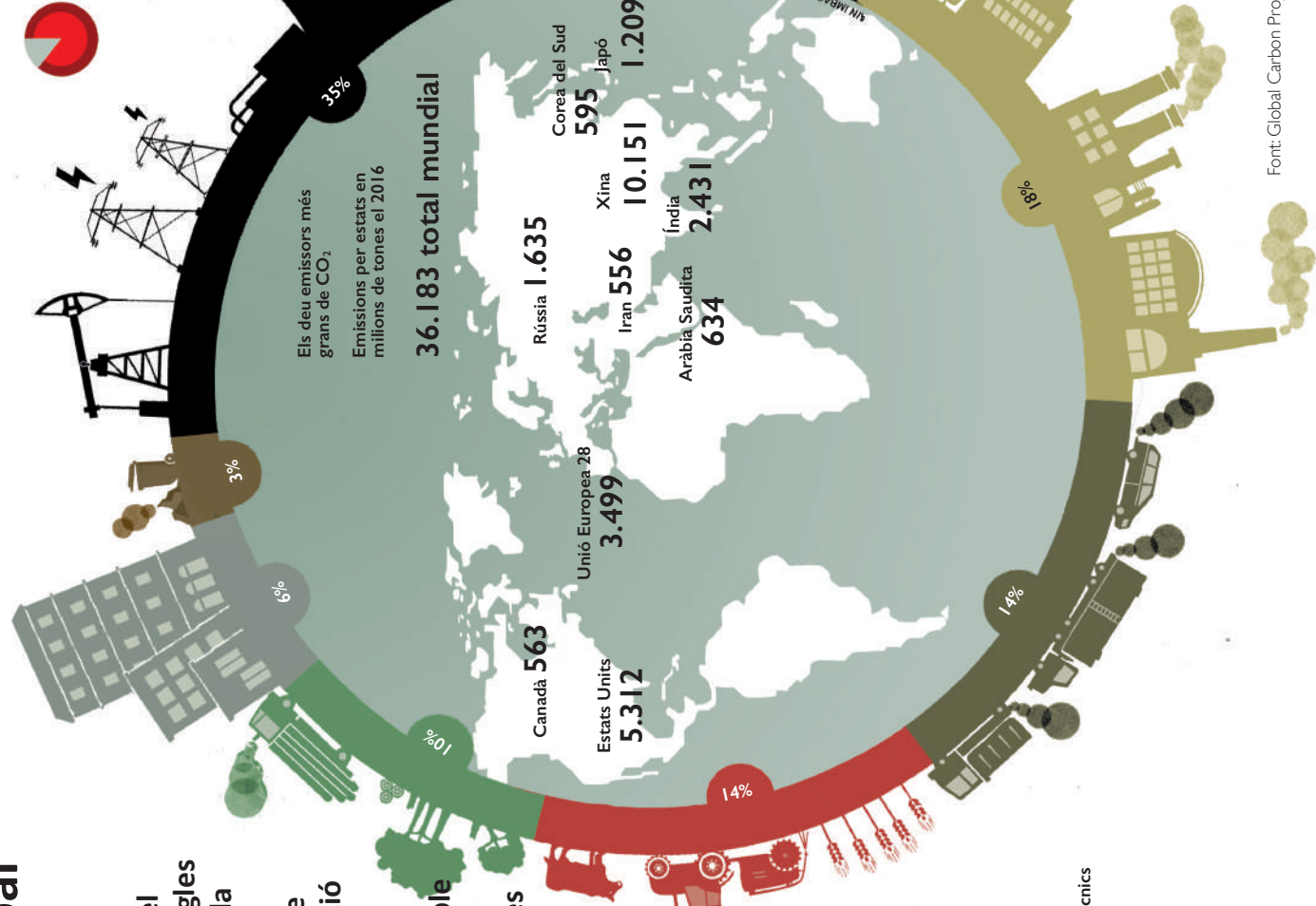
La concentració de CO₂ el 2022 era de 421 parts per milió a l’atmosfera. El nivell preindustrial era de 280 ppm i el límit de seguretat és de 350 ppm.

Composició dels gasos amb efecte d’hivernacle

6% Òxid nítric (N₂O) 2% Gasos fluorats, tècnics

17% Metà (CH₄)

75% CO₂

El carbó, el petroli i el gas natural representen el 85% de les emissions humanes de CO₂, és a dir, més de dues terceres parts dels gasos amb efecte hivernacle.

El carbó tot sol representa el 43% de les emissions del sector de les energies fòssils.

Entre 1990 i 2015 s’ha perdut una superfície boscosa de 130 milions d’hectàrees, equivalents al territori de Sud-àfrica.

Per satisfer les nostres necessitats creixents de carn animal, es necessiten 65 mil milions d’animals a l’any.

1.000 milions de peix cada any.

D’aquí a 2050 la producció mundial de carn hauria d’augmentar un 75% per satisfer 10.000 milions d’humans.

Cada dia l’activitat humana genera més de 10.000.000 de tones de residus.

Tòpics i falsedats de la distribució elèctrica

«La distribució de l'electricitat no és un servei públic, és un negoci.»

Resposta: Malauradament, la distribució elèctrica és concebuda com un bé privatiu sobre el qual fer negoci. Ara bé, això no implica que hagi de ser necessàriament així. La distribució elèctrica és la clau de pas i l'aspecte fonamental de tot el nostre sistema energètic, tant per a les llars com per a les empreses i, per tant, no pot estar en mans d'un petit oligopoli. És per això que volem una gestió pública, eficient, i gestionada de manera transparent que, com a mínim, la titularitat sigui pública, com ja passa a la immensa majoria de països del nostre entorn.

«Quin és l'objectiu de la transició energètica?»

Resposta: Abandonar els combustibles fòssils (petroli, carbó i gas) i l'urani, per obtenir electricitat. És a dir, deixar de cremar i fisionar. És un imperatiu de l'emergència climàtica, la crisi ambiental i l'esgotament dels combustibles fòssils. Aquesta transició ha de ser justa reconeixent el deute climàtic i ecològic amb el Sud i la vulneració dels seus drets que han patit les classes populars per part de l'Estat i les empreses energètiques.

«Què és i què no és la transició energètica?»

Resposta: Que la transició energètica, es donarà és un fet incontestable per tota la comunitat científica, a causa de l'imminent esgotament dels combustibles fòssils. Cal reivindicar una transició energètica justa, que generi una major cohesió i justícia social.

«Els comptadors d'electricitat són una font de contaminació electromagnètica a la llar?»

Resposta: Els comptadors són un negoci de la empresa Distribuïdora que nosaltres paguem pel seu lloguer a la comercialitzadora. També paguem els peatges de la Distribuïdora i el transport de l'electricitat a la factura de la comercialitzadora. Els comptadors no emeten res. El sistema dels comptadors digitals es diu PLC (*Programmable Logic Controller*, en català, Controladors Lògics Programables) que envia el senyal mitjançant la línia elèctrica de subministrament. Els comptadors podrien ser millors i informar amb més detall als usuaris, però no emeten res, no contribueixen a la contaminació electromagnètica, a diferència dels telèfons mòbils, per exemple.

«L'únic important és que el subministrament elèctric domèstic sigui amb electricitat d'origen renovable.»

Resposta: Fals. No és possible fer la transició energètica fent un canvi de l'energia fòssil a la renovable mantenint el mateix model. Cal encaminar-se cap a un model molt més descentralitzat i en conseqüència molt més controlat per la ciutadania. En aquest sentit és important i clau la municipalització de les xarxes de distribució.

«Electricitat renovable és la que procedeix de fonts renovables.»

Resposta: Si i no. Com *renovable* entenem l'electricitat s'obté amb fonts *renovables* com el sol, l'aigua o el vent. Però en aquest escenari complex, les grans empreses elèctriques volen que es considerin "renovables", per exemple, es vol presentar com verd el gas fòssil, l'electricitat nuclear i l'electricitat residual aconseguida per la incineració de recursos que anomenen residus (industrials, sanitaris i domèstics o combustible cel·lulòsic de fusta i paper). A més aquesta combustió necessita de gas fòssil per funcionar.

«Què és la seguretat del subministrament elèctric?»

Resposta: Les bones condicions de la llar es garanteix amb el **subministrament domiciliari** (electricitat, aigua, gas i combustibles). A més, un habitatge confortable i segur necessita un **equipament** (mobiliari, cuina i forn, refrigeració d'aliments, rentat de roba, escalfador d'aigua...), els **aparells de comunicació** (antenes, enrutadors, telefonia, ordinadors, televisions i ràdios, aparells domòtics), la **climatització** (fred i calor) i l'**aïllament** (seguretat, tèrmic i acústic)...

Quins tòpics caldria incloure? Quines respostes es podrien millorar?

MAPA i GUIA

de la distribució i comercialització de

L'ELECTRICITAT a CATALUNYA

Empreses generadores, distribuïdores i comercialitzadores municipals i privades arrelades al territori

A Catalunya **una trentena d'empreses** distribueixen electricitat a **133 termes municipals** del país (el **14%** del total de municipis, 947), **set d'ells capitals de comarca** (Banyoles, Granollers, un polígon a Lleida, Olot, Ripoll, la Seu d'Urgell i Solsona).

Un total de **17** empreses del sector privat, arrelades al territori, distribueixen electricitat, moltes d'elles centenàries i amb una llarga experiència de servei públic. Les comercialitzadores associades a aquestes distribuïdores sumen **123.964** abonats en total, als que cal sumar **6.849** abonats al sector del 12 Ajuntaments amb distribuïdora pròpia.

A Catalunya hi ha 4,4 milions de punts de distribució.

El sector cooperatiu compta amb 120.979 abonats a Som Energia que reuneix a 83.800 cooperativistes i la cooperativa popular de Camprodon amb 2001 socis que, a més, té una distribuïdora local d'electricitat.

El total de la població dels termes municipals on hi ha distribuïdores elèctriques al marge de l'oligopoli elèctric suma **567.891 habitants a Catalunya** (el **7,3% del la població total del país**, de 7.792.611 habitants censats).

Aquest sector representa una petita part del total de la distribució controlada a Catalunya encara per **E-Distribució** del grup Endesa i a les terres de l'Ebre el Grup Iberdrola, i-DE.

La segmentació del mercat elèctric, per imperatius de la Unió Europea, fan que el nombre d'abonats depengui de l'empresa comercialitzadores d'electricitat, i els municipis on es distribueix de les distribuïdores d'electricitat.

Aquest estudi té pendent incorporar les dades de dues empreses arrelades al territori (LERSA i Electra del Cardener) que encara no han facilitat el nombre d'abonats. També s'han d'incorporar les dades de **dos** termes municipals que tenen empreses municipals de Distribució (Centelles i Torres de Segre).

En color verd, empreses municipals, generadores, distribuïdores i comercialitzadores. En color blau cooperatives populars. La única al principat, la de Camprodon. També s'inclou les dades de la cooperativa comercialitzadora Som Energia. En vermell nom de les comarques, presentades alfabèticament i les dades encara no incorporades, pendents de que siguin facilitades. Abril 2023

L'ALT URGELL

La Seu d'Urgell 12.261 habitants

Peusa Distribució, SLU

Grup Productora Elèctrica Urgellenca SA (PEUSA)

Passeig de Joan Brudieu 17. 25700 La Seu d'Urgell

Nombre d'abonats: 12.326 **Hidroelèctrica del Valira, SL** www.peusa.org

general@peusa.org comercialitzacio@peusa.org

900 373 884

973 35 00 44

Municipis i habitants on PEUSA distribueix:

Alàs i Cerc, l'Alt Urgell 329 habitants

Arsèguel, l'Alt Urgell 80 habitants

Cava, l'Alt Urgell 51 habitants

Estamariu, l'Alt Urgell 128 habitants

Lles de Cerdanya, Baixa Cerdanya 286 habitants

Montellà i Martinet, LA Baixa Cerdanya 615 habitants

Montferrer i Castellbò, l'Alt Urgell 1.083 habitants

El Pont de Bar, l'Alt Urgell 163 habitants

Ribera de l'Urgellet, l'Alt Urgell 920 habitants

La Seu d'Urgell, capital de l'Alt Urgell 12.261 habitants

Les Valls de Valira, l'Alt Urgell 794 habitants

Població total: 16.710 habitants, 11 termes municipals

L'ALTA RIBAGORÇA

Boí 226 habitants

Erill la Vall 104 habitants

Elec Vall de Boí, SL Distribució d'energia elèctrica

Plaça del Ballo. 25527 La Vall de Boí Nombre d'abonats: 415 badiaduat@hotmail.com

973 69 61 78

EL BAGES

Cardona 4.575 habitants

Guixés Grup Energia, SL

Plaça del Mercat 2. 08261 Cardona Nombre d'abonats: 2.080 www.guixesenergia.com
info@guixesgrup.com

93 869 14 79

675 100 705

Municipis on Guixés Energia distribueix:

Cardona, el Bages 4.575 habitants

Clariana de Cardener, el Solsonès 162 habitants

La Coma i la Pedra, el Solsonès 278 habitants

Guixers, el Solsonès 132 habitants

Montmajor, el Berguedà 484 habitants

Navés, el Solsonès 305 habitants

Riner, el Solsonès 280 habitants

Sant Llorenç de Morunys, el Solsonès 1.000 habitants

Població total: 7.216, 8 termes municipals

EL BARCELONÈS

Àrea Metropolitana de Barcelona 5.575.204 (UE) habitants

Barcelona Energia Operador Elèctric Metropolità

TERSA, Carrer de la Pau 3. 08930 Sant Adrià del Besós

Nombre d'abonats: 8.500 (2021) [Pendent. Informació no facilitada]

www.barcelonaenergia.cat

consulta@barcelonaenergia.cat

900906807

LA CONCA DE BARBERÀ

Santa Coloma de Queralt 2.755 habitants

Elèctrica Municipal de Santa Coloma de Queralt, SLU

Plaça Major 1. 43420 Santa Coloma de Queralt

Nombre d'abonats: 1.856 www.scq.cat www.stacqueralt.altanet.org

mperello@stacqueralt.altanet.org

977 88 00 88

LA GARROTXA [inclou termes municipals del Pla de l'Estany i el Ripollès]

Olot 36.716 habitants

Curós Distribució, SL Olot

Avinguda de Girona 2. 17800 Olot

972 27 62 62

Curós Distribució gestiona 23.270 abonats sumats de dues distribuïdores :

Distribuïdora **Elèctrica Curós, SL** 770 abonats

Distribuïdora **Bassols Energia, SA** 22.500 abonats

Mapa de distribució. Els municipis de color del mapa de termes municipals és on distribueix Bassols Energia SA i els municipis de color blau són on distribueix Elèctrica Curós. A més, comparteixen espais de distribució amb altres empreses com poden ser Agri-Energia Elèctrica SA a Banyoles i ENDESA a Olot, entre d'altres.

Municipis on Curos gestiona la distribució de Bassols Energia SA i Elèctrica Curós:

Banyoles, capital del Pla de l'Estany 20.187 habitants

Besalú, la Garrotxa 2.480 habitants

Beuda, la Garrotxa 202 habitants

Camprodon, el Ripollès 2.469 habitants

Castellfollit de la Roca, la Garrotxa 926 habitants

Cornellà del Terri, el Pla de l'Estany 2.407 habitants

Llanars, el Ripollès 533 habitants

Mieres, la Garrotxa 341 habitants

Montagut i Oix, la Garrotxa 958 habitants

Olot, capital de la Garrotxa 36.716 habitants

Palol de Reverdit, el Pla de l'Estany 457 habitants

Porqueres, el Pla de l'Estany 4.712 habitants

Sant Ferriol, la Garrotxa 256 habitants

Sant Jaume de Llierca, la Garrotxa 842 habitants

Sant Joan de les Fonts, la Garrotxa 3.054 habitants

Sant Miquel de Campmajor, el Pla de l'Estany 239 habitants

Sant Pau de Segúries, el Pla de l'Estany 732 habitants

Santa Pau, la Garrotxa 1.605 habitants
Sales de Llierca, el Ripollès 169 habitants
Serinyà, el Pla de l'Estany 1.153 habitants
Tortellà, la Garrotxa 823 habitants
La Vall de Bianya, la Garrotxa 1.345 habitants
Vilallonga de Ter, el Ripollès 410 habitants

Població total: 83.016 habitants. 23 termes municipals

EL GIRONÈS

Girona

Som energia, SCCL

Nombre d'abonats: 120.979. Nombre de Cooperativistes: 83.800 www.somenergia.cat

LA NOGUERA

Ponts 2.661 habitants

Empresa Municipal de Distribució d'Energia Elèctrica de Ponts, SLU

Plaça Planell 5. 25740 Ponts www.ponts.cat electrica@ponts.cat

973 460 003

900 834 464

Comercialitzadora Municipal d'Energia Elèctrica de Ponts, SLU

Nombre d'abonats: 652 Plaça Planell 5. 25740 Ponts

comercialitzadora@ponts.cat

OSONA

Centelles 7.641 habitants

Electradistribució Centelles, SLU Avinguda Escoles 1, 1er. 08540 Centelles
www.electracentelles.cat

93 881 09 31

Electra Comercial Centelles, SLU

Nombre d'abonats: [Pendent. Informació no facilitada] electracomercial@electradis.cat

EL PALLARS SOBIRÀ

Tírvia 132 habitants

Societat Municipal de Distribució Elèctrica de Tírvia, SLU

Plaça Ajuntament 1. 25595 Tírvia www.tirvia.ddl.net societat.tirvia@gmail.com

Societat Municipal de Comercialització Elèctrica de Tírvia, SLU

Nombre d'abonats: 141

973 622 073

900 373 916

Llavorsí 343 habitants

Societat Municipal de distribució Elèctrica de Llavorsí, SLU

Casa consistorial. Carretera de la Vall d'Aran 55. 25595 Llavorsí

Societat Municipal Comercialitzadora Elèctrica de Llavorsí, SLU Nombre d'abonats:

353 www.llavorsi.cat smdell@smdellavorsi.com

973 62 20 08

EL PALLARS JUSSÀ

Salàs de Pallars 345 habitants

Grup Elèctrica Salàs de Pallars, SLU

Carrer Bon Jesús 47. 25693 Salàs de Pallars

Nombre d'abonats: 453 www.salas.cat electronica@salas.ddl.net

900 102 617

973 650 224

637 192 412

Talarn 562 habitants

Talarn Distribució Municipal Elèctrica, SLU

Carrer Pau Coll 3. 25630 Talarn Nombre d'abonats: 316 www.talarn.cat

electronica@talarn.cat

973 650 812

EL PLA DE L'ESTANY

[inclou termes municipals de l'Alt Empordà, la Garrotxa, Gironès]

Banyoles 20.187 habitants

Agri-Energia Elèctrica, SA

Avinguda Països Catalans 140. 17820 Banyoles

Nombre d'abonats: 13.900 (35.000 habitants, 19 municipis)

www.agrienergiaelectrica.com/es info@agrienergiaelectrica.com

900 727 272

972 58 00 58

Relació de municipis on Agrienergia distribueix:

Banyoles, capital del Pla de l'Estany 20.187 (2022) habitants

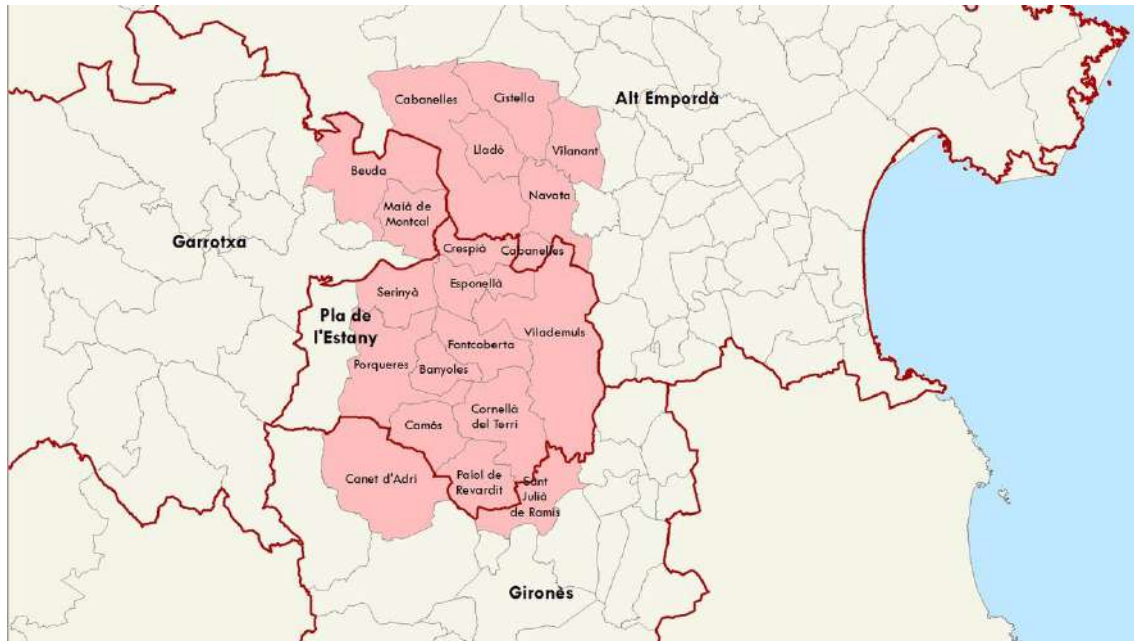
Beuda, la Garrotxa 202 habitants

Cabanelles, l'Alt Empordà 279 habitants

Camós, el Pla de l'Estany 715 habitants

Canet d'Adri, el Gironès 750 habitants
Cistella, l'Alt Empordà 307 habitants
Cornellà del Terri, el Pla de l'Estany 2.407 habitants
Crespià, el Pla de l'Estany 276 habitants
Espionellà, el Pla de l'Estany 489 habitants
Fontcoberta, el Pla de l'Estany 1.466 habitants
Lledó d'Empordà, l'Alt Empordà 827 habitants
Maià de Montcal, la Garrotxa 462 habitants
Navata, l'Alt Empordà 1.465 habitants
Palol de Revardit, el Pla de l'Estany 457 habitants
Porqueres, el Pla de l'Estany 4.712 habitants
Sant Julià de Ramis, el Gironès 3.623 habitants
Serinyà, el Pla de l'Estany 1.153 habitants
Vilademuls, el Pla de l'Estany 840 habitants
Vilanant, l'Alt Empordà 401 habitants

TOTAL 41.018 habitants. Termes municipals: 19

Bassols Distribució, SA Olot

Avinguda de Girona 2. 17800 Olot Nombre d'abonats: 22.500

www.bassolsdistribucio.com

972 27 62 62

Bassols Distribució, SA Banyoles Carrer de la Llibertat 143. 17820 Banyoles

www.bassolsdistribucio.com

EL RIPOLLÈS

Camprodon 2.469 Habitants

Cooperativa Popular de Fluid elèctric de Camprodon, SCCL

Carrer Bastiments 1. 17867 Camprodon Nombre d'abonats: 2001 i 2001 cooperativistes
www.electricacamprodon.com peatges@electricacamprodon.com
972 740 117

Municipis on distribueixen: Camprodon i una petita part de Llanars: 533

Ripoll 10.641 habitants

Grup Lersa Electricitat, SL

Carrer Sant Pere 6. 17500 Ripoll
Nombre d'abonats: [Pendent. Informació no facilitada]
www.lersaenergia.com lrsa@lersaelectricitat.com
972 70 00 94

Municipis on Lersa Electricitat distribueix:

Ripoll, capital del Ripollès 10.641 habitants

CampdevànoI, el Ripollès 3.217 habitants

Sant Joan de les Abadesses, el Ripollès 3.274 habitants

Població total: 17.132. Termes municipals: 3

Elèctrica Vaquer, SAU

Carrer Macià Bonaplata 1. 17500 Ripoll Nombre d'abonats a Ripoll: 3.068
web@vaquerdistribucio.cat
900 103 379
972 70 03 42

EL SEGRIÀ

Albatàrrec 2.217 habitants

Distribuidora Elèctrica d'Albatàrrec, SLU

Plaça Sant Salvador 19. 25171 Albatàrrec
www.distribuidoraelectricaalbatarrec.eadministracio.cat

Comercialitzadora Elèctrica d'Albatàrrec, SLU

Nombre d'abonats: 624 de la comercialitzadora i 1.041 de la distribuïdora.
www.comercialitzadoraelectricaalbatarrec.eadministracio.cat
ajuntament@albatarrec.cat

Almenar 3.401 habitants

Empresa Municipal de Distribució d'Energia Elèctrica d'Almenar, SLU Plaza La Vila 10.
25126 Almenar

Electricitat d'Almenar, SLU Nombre d'abonats: 1.909 www.eda.cat eda@eda.cat
900 730 010
973 77 00 13

Lleida

Electra Red Energia de distribució

Carrer Riu Ter 9. 25001 Lleida

Nombre d'abonats: 500 www.electraredenergia.com info@electraredenergia.com [Atlas Energia comercialitzadora](#)

Atlas energia comercialitzadora

973 24 15 22

973 20 04 02

Municipis on Electra Xarxa distribueix:

Alpicat, el Segrià 6.333 habitants

Alcoletge, el Segrià 3.470 habitants

Lleida, capital del Segrià 140.797 habitants

Torrefarrera, el Segrià 4.730 habitants

Torre-serona, el Segrià 387 habitants

Vilanova de la Barca, el Segrià 1.110 habitants

Població total: 16.030 habitants [més Lleida 156.827 habitants]. Termes municipals: 5

Montoliu de Lleida 494 habitants

Distribuïdora Elèctrica de Montoliu de Lleida, SL Carrer Orient 3. 25172 Montoliu de Lleida www.montoliulleida.ddl.net ajuntament@montoliulleida.cat

Comercialitzadora Elèctrica de Montoliu de Lleida, SL

Nombre d'abonats: 242

973 72 02 80

Sudanell 873 habitants

Distribuidora Elèctrica Sudanell, SLU

Plaça de l'Ajuntament 4. 25173 Sudanell Nombre d'abonats: 500 www.sudanell.cat

Comercialitzadora Elèctrica Sudanell, SLU electronica@sudanell.cat

www.electricasudanell.com

973 25 81 55

Torres de Segre 2.248 habitants

Empresa Municipal d'Energia Elèctrica de Torres de Segre, SL

Edifici Ajuntament de Torres de Segre

Carrer Vall 2. 25170 Torres de Segre

Número d'abonats: 10.000 ? **[sumats]**

<https://www.emeetds.cat>

info@emeetds.cat

973 79 28 28

Elèctrica Serosense, SLU

Polígon Industrial Panamà. Carretera NII, km 450. 25170 Torres de Segre Número d'abonats: 9.400 www.serosense.com
serosense@serosense.com

900 102 955
973 238 187

Municipis on Elèctrica Serosense SL distribueix:

Alcarràs, el Segrià 9.637 (2022) habitants
Almatret, el Segrià 302 (2022) habitants
Anglesola, l'Urgell 1.350 (2022) habitants
Llardecans, el Segrià 421 (2022) habitants
Maials, el Segrià 911 (2022) habitants
Polígon Industrial Panamà (Torres de Segre)
Riba-roja d'Ebre, la Ribera d'Ebre 1.131 (2022) habitants
Serós, el Segrià 1.890 (2022) habitants

Població total: 15.642 habitants. Termes municipals: 8

Sudanell 873 habitants

Empresa municipal Distribuïdora Elèctrica Sudanell, SLU

Plaça de l'Ajuntament 4. 25173 Sudanell www.electricasudanell.com
infoelectrica@sudanell.cat

Empresa municipal Comercialitzadora Elèctrica Sudanell, SLU

Nombre abonats: 500

900 103 648
649 74 03 31
973 25 81 55

EL SOLSONÉS

Solsona 9.131 habitants

Grup Electra del Cardener Energia, SA

Edifici Cal Reig. Passeig de les Moreres. 25280 Solsona
Nombre d'abonats: [Pendent. Informació no facilitada] www.ecardener.com
administracio@ecardener.com

973 480 000
973 480 001

Municipis on distribueix Electra del Cardener:

[Pendent. Informació no facilitada]

EL VALLÈS ORIENTAL

[inclou termes municipals de la Garrotxa, Osona, el Ripollès i el Vallès Occidental]

Granollers 61.983 habitants

Grup Estabanell & Pahisa, SA ara Grup Anell

Carrer Ponent 7. 08401 Granollers Nombre d'abonats: 57.752 www.estabanell.cat
93 860 91 00

Municipis on distribueix el Grup Anell:

Aiguafreda, el Vallès Oriental 2.552 habitants

L'Ametlla del Vallès, el Vallès Oriental 9.020 habitants

Balenyà, Osona 3.948 habitants

Bigues i Riells del Fai, el Vallès Oriental 9.757 (2022) habitants

El Brull, Osona 278 habitants

Caldes de Montbui, el Vallès Oriental 17.932 habitants

Camprodon, el Ripollès 2.469 (2022) habitants

Canovelles, el Vallès Oriental 16.761 habitants

Centelles, Osona 7.641 habitants

L'Esquirol, Osona 2.245 habitants

El Figueró-Montmany, el Vallès Oriental 1.108 habitants

Les Franqueses del Vallès, el Vallès Oriental 20.322 habitants

La Garriga, el Vallès Oriental 16.788 habitants

Granollers, capital del Vallès Oriental 61.983 habitants

Lliçà d'Amunt, el Vallès Oriental 15.801 habitants

Ripoll, capital del Ripollès 10.641 habitants

La Roca del Vallès, el Vallès Oriental 10.776 habitants

Roda de Ter, Osona 6.555 habitants

Sant Pau de Segúries, el Ripollès 732 habitants

Sant Pere de Torelló, Osona 2.514 habitants

Santa Eulàlia de Ronçana, el Vallès Oriental 7.740 habitants

Seva, Osona 3.736 habitants

Tagamanent, el Vallès Oriental 340 habitants

Taradell, Osona 6.699 habitants

Tona, Osona 8.368 habitants

La Vall d'en Bas, la Garrotxa 3.143 habitants

Vallfogona del Ripollès 222 habitants

Vidrà, Osona 181 habitants

Població total: 250.252 habitants. Termes municipals: 28

Caldes de Monbui 17.932 habitants

Grup Electra Caldense

Plaça Catalunya 6. 08140 Caldes de Montbui

Electra Caldense Energia, SA Nombre d'abonats: 12.500 www.electracaldense.com
info@electracaldensedistribucio.com

900 181 778

93 865 05 85

Municipis on distribueix Electra Caldense Distribució SA:

Bigues i Riells, el Vallès Oriental 9.757 habitants

Caldes de Montbui, el Vallès Oriental 17.932 habitants

Gallifa, el Vallès Occidental 186 habitants

Parets del Vallès, el Vallès Oriental 18.889 habitants

Palau-solità i Plegamans, el Vallès Occidental 14.911 habitants

Polígon de Can Roqueta, Sabadell, co-capital del Vallès Occidental 215.760

Sant Feliu de Codines, el Vallès Oriental 6.460 habitants

Sant Llorenç Savall, el Vallès Occidental 2.524 habitants

Santa Eulàlia de Ronçana, el Vallès Oriental 7.740 habitants

Sentmenat, el Vallès Occidental 9.417 habitants

Població total: 87.816. [Més 215.760 habitants de Sabadell. Total 303.576 habitants.]

Termes municipals: 10

NOTES

Informació comercialitzadores i distribuïdores

https://ca.wikipedia.org/wiki/Llista_d%27empreses_comercialitzadores_d%27energia_el%C3%A8ctrica_dels_Pa%C3%ADsos_Catalans

<https://sede.cnmc.gob.es/listado/censo/1>

Empreses municipals de distribució, comercialització i generació elèctrica

Més de 20.000 catalanes i catalans viuen a 12 municipis on una empresa municipal es fa càrrec de la distribució de l'electricitat. Aquests ajuntaments disposen de dues empreses: una de distribució i l'altre de comercialització. També poden tenir una empresa de generació d'electricitat d'origen renovable, hidràulica i, en alguns casos solar i potencialment eòlica.

1. Albatàrrec (Segrià) 2.224 habitants.

Distribuidora Elèctrica d'Albatàrrec, SLU.

<https://distribuidoraelectricaalbatarrec.eadministracio.cat>

Comercialitzadora Elèctrica d'Albatàrrec, SLU.

<https://comercializadoraelectricaalbatarrec.eadministracio.cat>

2. Almenar (el Segrià). 3.450 habitants.

Empresa Municipal de Distribució d'Electricitat d'Almenar, SLU.

Electricitat d'Almenar, SLU.

www.eda.cat

2. Centelles (Osona). 7.400 habitants.

Electradistribució Centelles, SLU.

Electracomercial Centelles, SLU.

Electrageneració Centelles, SLU.

«Empreses de titularitat íntegrament municipal que distribueix al municipi. Electracomercial Centelles Electra Municipal és una empresa de distribució i de comercialització d'electricitat amb més de 90 anys d'història creada el 1926 per 48 centellencs que es van unir per donar servei elèctric a talleres, empreses i habitatges i que després van cedir a l'Ajuntament.»

3. Llavorsí (el Pallars Sobirà). 352 habitants.

Societat Municipal de Distribució Elèctrica de Llavorsí, SLU.

www.llavorsi.cat

5. Montoliu de Lleida (el Segrià). 493 habitants.

Distribuidora Elèctrica de Montoliu de Lleida, SLU.

Comercialitzadora Elèctrica de Montoliu de Lleida, SLU.

<https://montoliulleida.ddl.net>

5.Ponts (la Noguera). 2.600 habitants.

Empresa Municipal de Distribució d'Energia Elèctrica, SLU.

Empresa de Comercialitzadora Municipal d'Energia Elèctrica, SLU.

www.ponts.cat

7.Salàs de Pallars (el Pallars Jussà). 343 habitants.

Elèctrica Salàs de Pallars Comercialitzadora, SLU.

Elèctrica municipal, SLU.

www.salas.cat

8.Santa Coloma de Queralt (el Baix Segarra / la Conca de Barberà). 2.697 habitants.

Elèctrica Municipal de Santa Coloma de Queralt, SLU.

www.scq.cat

9.Sudanell (el Segrià). 873 (2020) habitants.

Empresa Municipal Distribuïdora Elèctrica Sudanell, SLU.

<https://www.sudanell.cat> <https://www.electricasudanell.com> electronica@sudanell.cat

«L'empresa municipal Comercialitzadora Elèctrica Sudanell té més de 110 anys de vida. És una empresa de l'ajuntament amb capital íntegrament públic. La Barcelona Traction, coneguda com la canadenca, va iniciar el 30 de novembre de 1912 la construcció del Canal de Seròs que passava pel terme municipal de Sudanell, afectant part del nucli urbà. Un acord va permetre les obres i l'ocupació de terrenys municipals. A canvi, el consistori va poder aconseguir els subministraments elèctrics i obtenir la concessió i gestió de l'electricitat.»

10.Talarn (el Pallars Jussà). 489 habitants.

Distribució Municipal Elèctrica, SLU.

<https://www.talarn.cat> ajuntament@talarn.ddl.net 973 650 812

11.Tírvia (el Pallars Sobirà). 134 habitants.

Societat Municipal de Distribució Elèctrica de Tírvia, SLU.

Societat Municipal de Comercialització Elèctrica de Tírvia, SLU.

<https://tirvia.ddl.net>

12.Torres de Segre (el Segrià). 2.300 habitants.

Empresa Municipal d'Energia Elèctrica de Torres de Segre, SLU.

Cooperatives locals de distribució, comercialització i generació elèctrica pública al País Valencià

Més de 127.000 valencianes i valencians viuen a una vintena de municipis on la distribució elèctrica és d'empreses cooperatives de llarga tradició en atendre als veïnats i activitats econòmiques del municipi. A més, les cooperatives comercialitzen electricitat, reben els serveis energètics, que inclou en alguns casos la generació d'electricitat persones i el retorn social dels beneficis al ser empreses socials sense afany de lucre.

- 1. Aín** (la Plana Baixa). 136 habitants. **Llum d'Aín, SL.**
- 2. Albatera** (la Vega Baixa). 12.042 habitants. **Cooperativa Elèctrica Albaterense, SCV.**
- 3. Algímia d'Alfara** (el Camp de Morvedre). 1.000 habitants. **Cooperativa Elèctrica d'Algímia d'Alfara, SCV.** Fundada el 1929. Ara té 700 socis i 5 transformadors
- 4. Alginet** (la Ribera Alta). 13.100 habitants. **Subministres Especials Alginetens, SCV** 1930.
- 5. Almenara** (la Plana Baixa). 6.254 habitants. **Electrodistribuidora de fuerza y alumbrado Casablanca, SCV.**
- 6. Biar** (l'Alt Vinalopó). 3.628 habitants. **Elèctrica Nostra Senyora de Gràcia, SCV.**
- 7. Callosa de Segura (el Baix Segura). 19.273 habitants. Elèctrica de Callosa de Segura, SCV**
- 8. Castellar, barri de València. Eléctrica de Castellar, SCV.**
- 9. Catral** (el Baix Segura). 8.880 habitants. **Cooperativa Eléctrica Benèfica Catedralense, SCV.** 1913
- 10. Crevillent** (el Baix Vinalopó). 29.717 habitants. **Cooperativa Elèctrica de Crevillent, SCV. Grup Enercoop.**
- 11. Enguera** (la Canal de Navarrès). 4.779 habitants. **Elèctriques Enguerina, SL.**
- 12. Guadassuar** (la Ribera Alta). 5.938 habitants. **Elèctrica de Guadassar, SCV.**
- 13. La Torre d'en Besora** (l'Alt Maestrat). 167 habitants. **Elèctriques Hidrobesora, SL.**
- 14. Meliana** (l'Horta Nord) 10.926 habitants. **Elèctrica de Meliana, SCV.**
- 15. Museros** (l'Horta Nord). 6.663 habitants. **Cooperativa Elèctrica de Museros, SCV.**
- 16. El Grau de Castelló (la Plana Alta). 6.618 habitants. Electrodistribuidora F. A. El Serrallo.**
- 17. Sot de Xera (els Serrans). 387 habitants. Eléctrica Sot de Chera, SCV.**
- 18. Villafermosa** (l'Alt Millars). 476 habitants. **Elèctrica de Villahermosa.**
- 19. Vinalesa** (l'Horta Nord). 3.451 habitants. **Elèctrica de Vinalesa, SCV.**
- 20. Xera** (la Plana d'Utiel). 490 habitants. **Elèctrica de Chera, SCV.**

Federació de Cooperatives Elèctriques de la Comunitat Valenciana

Carrer dels Cavallers 26. 96 351 97 56 www.coopelctricas.com

Reuneix a 9 de les cooperatives elèctriques del País Valencià

La Federació de Cooperatives Elèctriques de la Comunitat Valenciana, és l'òrgan de representació del cooperativisme elèctric al País Valencià. Constituïda en 1984 integra a les cooperatives de consum elèctric voluntàriament associades, actuant com una eina conjunta per a la promoció i defensa del cooperativisme i els drets de les persones consumidores. Els objectius que regeixen la seua actuació s'inspiren en els valors i principis cooperatius que assumeixen les cooperatives sòcies. Al País Valencià 127.000 persones reben la distribució elèctrica de cooperatives energètiques locals.

100 anys de cooperatives elèctriques al País Valencià (2013)

Les Cooperatives Elèctriques de la Comunitat Valenciana han complert 100 anys, un segle de funcionament. Es tracta d'un sector de l'economia social líder al territori de l'Estat espanyol, i suposa el 85% del total del cooperativisme elèctric estatal, i del que formen part prop de 50.000 socis».

La Federació de Cooperatives Elèctriques de la Comunitat Valenciana, reuneix a **15 de las 20 cooperatives. Un total de 9 a la província de València: Algímia d'Alfara, Alginet Castellar, Guadassuar, Meliana, Museros, Sot de Chera, Vinalesa i Xera. 4 a la d'Alacant: Biar, Callosa de Segura, Catral, Crevillent i 2 a Castelló (Almenara y El Serrallo de Castelló)**».

Segons Roca de Togores, el president de la Federació, «**el cooperativisme elèctric valencià té un gran pes específic dins de l'economia social i representa un clar exemple de bona gestió empresarial. Es tracta d'un sector que ha resistit als vaivens de l'economia, així com a les continues dificultats imposades per les normatives oficials i per la competència de les grans empreses. La unió de les cooperatives i el servici a la societat ha estat el detonant per no ser absorbides per les grans companyies, que mai no han apostat per invertir en polítiques de desenvolupament local**».

MANIFEST PER UNA NOVA CULTURA DE L'ENERGIA A CATALUNYA

20 DEMANDES A LA GENERALITAT I 10 PROPOSTES PER TAL D'AVANÇAR CAP A UN MODEL ENERGÈTIC SOSTENIBLE

Essent conscients de:

- Que l'actual model energètic es basa en sistemes de generació i ús ben poc eficients i en pautes de consum que malbaraten l'energia.
- Que l'actual model energètic es basa en el creixement continu de la producció energètica principalment a partir de fonts d'energia contaminants, perilloses i no renovables, com són l'energia nuclear i els combustibles fòssils (carbó, petroli, gas natural...), el que provoca una gran varietat d'impactes sobre l'entorn i sobre la salut de les persones: accidents nuclears, contaminació i residus radioactius, canvi climàtic, pluja àcida, marees negres..., a més de posar en perill la Pau al món.
- Que enfront d'una demanda d'energia que creix de forma constant, l'actual model respon augmentant més la producció, en general de forma centralitzada i poc eficient, amb l'objectiu de produir més i més unitats energètiques obviant els impactes ambientals i el fet de que gran part d'aquesta energia s'està malbaratant, tant en la seva generació com durant la distribució i el consum, i sense que es doni importància a l'elevat cost que això representa per al medi ambient i la salut pública.
- Que els impactes ambientals d'aquest model energètic, basat tan sols en *l'enfocament des de l'oferta* i en la utilització de fonts d'energia brutes i perilloses, tenen uns enormes costos ecològics, econòmics, socials i culturals, que es traslladen al conjunt de la societat, qui ha de patir les conseqüències d'aquest deteriorament ecològic, econòmic, social i cultural, i es veu obligada a pagar amb els seus recursos les destrosses causades per aquest model irracional.

- Que des de l'1 de gener del 2003 el sistema energètic de l'Estat Espanyol ja no està regulat per l'administració pública, sinó que s'ha liberalitzat.
- Que, en conclusió, aquest model energètic és insostenible, ja que no és econòmicament eficaç, ni socialment equitatiu, ni ecològicament sa, ni culturalment acceptable.

I sabent

- Que existeix una altra manera d'enfocar la problemàtica energètica, basada en l'anomenat *enfocament des dels serveis*, que consisteix en proporcionar a la societat el conjunt de serveis energètics (fred, calor, moviment, il·luminació...) que facin possible el nostre benestar i la realització de les nostres activitats amb la generació i ús de la mínima quantitat d'energia, és a dir, amb la màxima eficiència energètica.
- Que, en altres paraules, amb aquest tipus d'enfocament basat en els serveis, és possible produir els mateixos béns utilitzant molta menys energia, evitant així malbarataments i minimitzant també els danys al medi ambient i a la salut pública.
- Que està demostrat que amb el màxim aprofitament de les tecnologies d'eficiència energètica es podria duplicar el Producte Interior Brut amb la meitat o menys de l'energia que ara es consumeix amb aquesta mateixa finalitat (fet conegut com *Factor 4*, i fins i tot *Factor 10*).
- Que existeixen sistemes per a l'aprofitament i ús de les fonts energètiques renovables (solar tèrmica, solar fotovoltaica, eòlica, geotèrmica, biomassa, etc), que són tecnològicament madurs, i que fan possible una generació d'energia més neta, més segura i menys costosa que l'energia nuclear i els combustibles fòssils.
- Que aquestes tecnologies per a l'aprofitament i ús de les fonts d'energia renovables permeten que la societat pugui disposar d'un sistema de generació d'energia distribuït, descentralitzat, proper al consumidor i més eficaç.

En coherència amb tot això,

Demanem al Govern de la Generalitat que estableixi urgentment les mesures necessàries per engegar un Pla Energètic basat en l'enfocament des dels serveis que presta l'energia i que posi fi al l'actual malbaratament energètic; els eixos fonamentals del qual siguin l'estalvi, l'eficiència energètica i la generació distribuïda amb energies netes i renovables. De tal manera que es pugui assolir un sistema energètic sostenible basat en una Nova Cultura de l'Energia que sigui econòmicament eficaç, socialment equitatiu, ecològicament sa i culturalment acceptable; un sistema lliure per complet del perill que suposa l'energia nuclear i de la malaltissa dependència actual respecte als combustibles fòssils. Només un sistema energètic distribuït, eficient, net i renovable serà capaç de fer a Catalunya independent de les energies brutes i permetrà aprofitar els bens comuns energètics amb tecnologies netes i al servei de les pròpies comunitats.

En concret, en el marc del desenvolupament del Pla Energètic de Catalunya 2006 – 2015, enunciat pel govern de la Generalitat, demanem que aquest Pla:

1. Tingui com a eix fonamental actuacions decidides en l'Estalvi i Eficiència Energètica, de

forma que s'assoleixin nivells d'estalvi i eficiència creixents en tots els sectors de la societat, actuant amb especial incidència sobre el sectors de generació i ús d'electricitat i en el sector del transport de mercaderies i de persones.

2.Determini un escenari de la demanda d'energia, realitzat amb un enfocament des dels serveis, que assoleixi el màxim nivells d'estalvi i eficiència energètiques, de tal manera que inclogui el 3% compromís de reduir anualment el 3% de la demanda energètica primària a Catalunya i un 1% de la demanda d'energia final.

3.Inclogui un seguit d'iniciatives i mesures per aconseguir el tancament progressiu de les centrals nuclears (Ascó - I, Ascó - II, Vandellòs - II), de tal manera que l'any 2015 finalitzi l'activitat de la darrera d'aquestes tres centrals.

4.Acordi que les úniques línies elèctriques que han de ser autoritzades siguin les necessàries per portar l'energia generada en instal·lacions que aprofitin fonts d'energia renovable (de potència instal·lada inferior a 100 MW) cap a la xarxa de transport i distribució, doncs això contribueix a que Catalunya vagi transformant la xarxa centralitzada actual cap una xarxa més distribuïda. En concret, pel seu impacte mediambiental, demanem que s'abandoni el projecte de construcció de la línia Sentmenat – Girona – França (més coneguda per línia elèctrica de Bescanó).

5.Asseguri que Catalunya compleix estrictament amb el Protocol de Kioto. Així doncs, Catalunya haurà de reduir les seves emissions de gasos d'efecte hivernacle per tal de complir amb l'objectiu de no superar en més d'un 15% els nivells de 1990 en el període 2008-2012.

6.Adopti el compromís d'obtenir mitjançant fonts renovables un mínim del 12% de tota la energia primària consumida a Catalunya per a l'any 2010, en línia amb el que s'estableix al Llibre Blanc de les Energies Renovables de la Unió Europea.

7.Impulsi i amplii l'ús generalitzat de l'energia eòlica a Catalunya fins aprofitar tot el potencial de les zones que no han estat declarades incompatibles, primer a terra ferma i després al mar.

8.Determini que totes les empreses promotores de parcs eòlics han d'obrir la participació de la propietat de la instal·lació a les persones que viuen habitualment a l'indret on es fa l'actuació. També ha de facilitar al màxim els parcs eòlics municipals i de propietat cooperativa.

9.Inclogui l'objectiu d'arribar a 3.000 MW instal·lats d'energia eòlica en 2010, tot incrementant la potència instal·lada a mesura que es vagin identificant zones eòlicament favorables, emprant totes les modalitats d'aprofitament rural i urbà i incorporant addicionalment l'energia eòlica mar endins a mesura que hi hagi tecnologia que ho permeti.

10.Fixi objectius ambiciosos pel que fa a l'energia solar, tant en quant a superfície de captació (per a la solar tèrmica) com de potencia elèctrica (per a la solar termoelèctrica i fotovoltaica). En concret: cal que:

- a. Incorpori la instal·lació obligatòria de sistemes de captació tèrmica de l'energia solar per escalfar un mínim del 60 % de l'aigua calenta sanitària en tots els edificis de nova construcció que no demostrin la impossibilitat de disposar d'ells (extensió de

l'ordenança solar de Barcelona a tots els municipis de Catalunya amb més de 5000 habitants). Aquests sistemes solars no podran tenir suport elèctric.

- b. Proposi un programa de finançament per instal·lar-hi un mínim de 200 MW pic fotovoltaics per al 2010 (l'equivalent a 100.000 habitatges), amb un sistema de finançament directe o crèdits sense interès, i amb desgravacions fiscals (sense IVA i deducció de tota la inversió) que permeti l'amortització del seu cost mitjançant la venda de l'energia produïda.
- c. Reguli la instal·lació obligatòria de sistemes de captació solar fotovoltaïques (FV) a través d'ordenances solars FV, en edificis nous i existents.
- d. Consideri la utilització de l'energia solar termoelèctrica com sistema de pre-escalfament a combinar amb centrals de cogeneració de combustibles fòssils.

11. Avanci mecanismes per l'eliminació de totes les subvencions directes i indirectes a l'ús i desenvolupament de combustibles fòssils i l'energia nuclear, reconvertint les subvencions existents als combustibles fòssils i l'energia nuclear cap a l'eficiència energètica i la creació de mercats d'energia solar i altres fonts renovables.

12. Exigeixi a les companyies comercialitzadores d'electricitat que operen a Catalunya que subministrin un percentatge mínim i creixent de la seva energia d'origen renovable (6% al 2006, 9% al 2008 i 12% al 2010)

13. Promogui la fabricació de sistemes i d'equips per a l'aprofitament de les fonts d'energia renovables mitjançant programes d'incentius, primer a les empreses existents a Catalunya i, en el cas que no n'hi hagin, a les empreses de fora que s'instal·lin aquí amb aquesta finalitat.

14. Ajudi al renaixement d'un mercat estable per a la biomassa forestal per a ús energètic (troncs, estelles, pellets,...) que permeti la introducció d'estufes i calderes d'alta eficiència tèrmica.

15. Faci possible la creació d'un mercat per a la generació i comercialització de biogas (gas natural obtingut a partir de les restes orgàniques de tota mena) i el seu ús en aplicacions tèrmiques i/o de transport.

16. Creï les bases per a la introducció progressiva dels biocarburants (a partir d'olis vegetals crus i/o esterificats).

Durant el que resta del procés d'elaboració del Pla Energètic de Catalunya 2006 – 2015 creiem important que:

17. No s'atorgui cap autorització per a la instal·lació i/o construcció de centrals tèrmiques (de cycle combinat, o d'altres tipus) fins a l'aprovació del propi Pla, i en cap cas si tenen una eficiència energètica inferior al 70%. Les úniques excepcions serien centrals de cogeneració de potències inferiors a 100 MW, distribuïdes pel territori i funcionant amb el combustible fòssil menys brut (gas natural mineral) i/o amb combustibles biològics (biomassa forestal, biocombustibles líquids o gasosos - biogas o gas natural biològic)

18. No s'autoritzi la construcció de cap nova línia elèctrica d'alta tensió, per augmentar la

capacitat d'interconnexió amb França o amb altres regions veïnes de Catalunya, sense que abans s'hagin avaluat comparativament les diferents opcions alternatives (i entre elles, la de la generació distribuïda).

19. El procés d'elaboració i seguiment d'aquest Pla es realitzi amb total transparència i facilitant una participació pública real, de tal manera que s'assoleixi un ampli consens social en els seus continguts i obri la porta a la participació de la ciutadania en la propietat de les instal·lacions energètiques. Cal crear la "Comissió de Seguiment del Pla Energètic de Catalunya 2006 – 2012", amb participació, entre d'altres, de representants ecologistes, del sector del consum i del món acadèmic per a, entre altres tasques, avaluar i fer seguiment de la reducció dels impactes ambientals que l'execució del Pla hauria de portar aparellats.

20. Ara bé, considerant les limitacions que imposa a la planificació energètica l'existència d'un mercat de producció i consum de l'energia parcialment desregulat, i tenint en compte que la planificació indicativa presenta greus problemes per donar resposta als desafiaments que provoquen els impactes ecològics, socials, econòmics i culturals de l'actual ús de l'energia, creiem necessari que, més enllà de la redacció del Pla d'Energia de Catalunya 2006 – 2015, s'engegui a tots els nivells una dinàmica de creació de **Plans d'Acció Energètics** que, partint d'una anàlisi rigorosa de les necessitats de serveis que provenen de l'energia, doni prioritat als següents aspectes:

- A. La realització de Plans d'Acció Energètica Local a totes les entitats territorials (vegueries, comarques, municipis, pobles, etc.) existents al país, basant-se en la valoració exhaustiva dels recursos renovables locals i el seu aprofitament, i posant especial atenció en la cobertura de les necessitats energètiques bàsiques (calor i fred), amb la màxima eficiència, tant en edificis nous com en els ja existents.
- B. Una comptabilitat de costos basada no només en els aspectes econòmics sinó en els ecològics i socials; incloent en els costos totals els de la generació, transport i distribució de cada unitat d'energia al punt a on es necessita.
- C. Un sistema de garanties d'avanç cap a la democratització de les decisions energètiques, fent-ne partícips a les comunitats directament afectades pels aprofitaments energètics dels béns comuns naturals, com ara el sol, el vent, la biomassa, aigua, etc.
- D. Un mecanisme que garanteixi el dret de ciutadans i ciutadanes a l'exercici efectiu dels seus drets i responsabilitats energètiques, fent possible que qualsevol persona pugui invertir en qualsevol projecte d'energia renovable que s'executi a prop de l'indret a on viu, i fent possible que qualsevol usuari pugui escollir ser subministrat amb el percentatge d'energia neta i renovable que desitgi.
- E. El desplegament dels mitjans informatius i formatius necessaris per a que, amb data límit de l'any 2010, la ciutadania de Catalunya disposi de mitjans que li permetin entendre les implicacions ecològiques, econòmiques, socials i culturals de la producció i el consum d'energia al nostre país, assolint així la necessària alfabetització energètica.
- F. Un calendari per anar cobrint, de forma progressiva, les necessitats de serveis energètics de totes les branques de l'administració amb percentatges creixents d'energies renovables.

- G. Un procés de traspàs a un ens públic de totes les xarxes de distribució, i la posterior concessió de la gestió a una entitat pública i/o privada que no tingui cap vincle amb les empreses de generació, distribució i comercialització d'energia.
- H. El Pla d'Acció Energètica de Catalunya hauria de fer seus els següents set principis directors d'una regulació efectiva del subministrament d'electricitat:
- Hi ha d'haver una entitat reguladora del sistema elèctric completament independent i dotada amb suficients recursos.
 - Els preus del sistema elèctric han de ser del tot transparents i efectius en quan a cost i no hi ha d'haver subvencions creuades des d'una part del sistema cap a una altra.
 - Les empreses de generació i de subministrament no han de tenir la propietat de la xarxa, ni cap interès econòmic en la seva gestió.
 - Tots els generadors d'electricitat han de tenir un accés just i no discriminatori a la xarxa.
 - La utilització de les xarxes de transport i distribució ha de tenir un preu d'acord amb els serveis que proveeix, per tal d'evitar que es posin traves en la connexió a la xarxa de l'energia distribuïda.
 - S'ha de requerir a les empreses elèctriques per què realitzin anàlisis de cost - benefici, de forma que es permeti el desenvolupament de l'energia distribuïda en zones on els beneficis locals superin els costos de construcció o reforçament de les noves instal·lacions de distribució.
 - El sistema elèctric ha d'estar subjecte a instruments basats en el mercat (per exemple, el comerç d'emissions, la taxació de l'energia i els estàndards basats en la producció), de manera que reflecteixin les eficiències de conversió i internalitzin els costos ecològics de les conversions de l'energia.
- I. El Pla d'Acció Energètica de Catalunya hauria de garantir els set drets energètics bàsics necessaris per tal de consolidar un sistema energètic respectuós amb el medi ambient, descentralitzat o distribuït, eficient, segur, net i renovable. Aquests drets són:
- El dret a saber l'origen de l'energia que cadascú fa servir.
 - El dret a conèixer els efectes comparatius dels diversos sistemes de subministrament d'energia.
 - El dret a captar les fonts d'energia que es manifesten al lloc on es viu.
 - El dret a generar la seva pròpia energia.
 - El dret d'accés just a les xarxes.
 - El dret a introduir a les xarxes l'energia generada *in-situ*.
 - El dret a una remuneració justa per l'energia introduïda a les xarxes.
- J. Aquests drets han d'anar acompanyats de les seves corresponents set responsabilitats:
- La responsabilitat d'informar-se,
 - La responsabilitat de demanar informació,
 - La responsabilitat de generar l'energia amb les tecnologies de generació més eficients i més netes disponibles i a l'abast, minimitzant els impactes sobre la biodiversitat local,

- La responsabilitat a emprar les tecnologies d'ús final de l'energia més eficients i a l'abast,
- La responsabilitat d'emprar l'energia amb sentit comú i evitant malbarataments de tota mena,
- La responsabilitat d'autolimitar-se en l'ús de qualsevol forma d'energia,
- La responsabilitat de ser solidari amb aquelles societats més desfavorides pel que fa tant a la generació com a l'ús final de l'energia.

Treballar per una NOVA CULTURA DE L'ENERGIA, per l'elaboració i posta en funcionament de Plans d'Acció Energètica a Catalunya, i per garantir els drets i les responsabilitats abans esmentades hauria d'esdevenir una de les tasques a les que el govern de la Generalitat donés la més absoluta prioritat.

Exercir aquests drets i responsabilitats hauria de ser considerat quelcom primordial per les persones que vivim en un planeta a on el Sol és la font d'energia de la qual depenem. Adequar els estils de vida al fluxos directes i indirectes de l'energia solar és un aprenentatge, que quan més aviat es vagi realitzant, menys costos de tota mena ens provocarà als humans que vivim en les societats que s'han creat en el marc d'aquest bonic planeta que ens acull, doncs les societats humanes sempre han necessitat, necessiten i necessitaran d'energia per viure dignament en el planeta Terra.

Barcelona, a 10 de març del 2005.

Ecologistes en Acció de Catalunya
EUROSOLAR
GREENPEACE

amep@amep.cat

<https://amep.cat>